

3 de maig de 2022

Dia Nacional a Espanya de la Convenció Internacional sobre
els Drets de les Persones amb Discapacitat

Nenes i nens amb discapacitat, inclusió des del principi

Manifest del Moviment CERMI

El Govern de l'Estat va declarar el **3 de maig**, mitjançant decisió del Consell de Ministres i a proposta del CERMI, **Dia Nacional a Espanya de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de 13 de desembre de 2006**. Es commemora, així, la data en què aquest tractat internacional de drets humans va entrar en vigor a tots els Estats part, inclosa Espanya.

L'objectiu d'aquest Dia Nacional és donar a conèixer i conscienciar a totes les instàncies, operadors, agents i grups d'interès, de la discapacitat com una part, digna i valuosa, de la diversitat humana, que només es pot entendre i abordar com una qüestió de drets humans.

La inclusió, el benestar i els drets de les persones amb discapacitat han de començar des de la infància, ja que els infants amb discapacitat i el seu entorn familiar, estan més exposats a la vulneració dels seus drets. Estan també exposats a patir la manca de suports i recursos que comprometin el seu procés d'inclusió en aquesta primera etapa decisiva de la vida, cosa que pot condicionar greument les posteriors.

Segons l'última informació estadística disponible (EDAD 2020, presentada l'abril del 2022), a Espanya hi ha 106.300 persones entre sis i quinze anys que presenten alguna discapacitat, 70.300 nens i 36.000 nenes.

La noció de discapacitat de la Convenció de 2006, d'acord amb el model social, estableix que les persones amb discapacitat inclouen

aquelles amb deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb diverses barreres, poden impedir la seva participació plena i efectiva a la societat, en igualtat de condicions amb les altres. Per tant, la consideració de persones amb discapacitat, per descomptat també a la infància, no es pot limitar a aquelles que poguessin tenir reconegut administrativament un grau de discapacitat, sinó que abasta totes les persones que presentin una discapacitat d'acord amb la definició de la Convenció.

Com diu l'article 7 de la Convenció de 2006, les nenes i nens amb discapacitat formen part inseparable de la infància, que és plural i diversa, amb la qual per justícia han de relacionar-se i interactuar com a iguals, en entorns compartits, inclusivament i respectuosos, i no són admissibles separacions que els apartin de la vida en comunitat. Han de tenir garantida la relació interpersonal amb tots els nens i nenes, inclosos els de la seva mateixa discapacitat.

Les nenes amb discapacitat estan particularment sotmeses a múltiples formes de discriminació; per això és essencial considerar-les com a tals en totes les iniciatives, estratègies i accions per adoptar addicionalment les mesures precises que assegurin que podran gaudir plenament i en igualtat de condicions que les altres nenes, de tots els drets humans.

Les situacions de discapacitat i les causes que les generen en la infància s'han de detectar i identificar el més aviat possible. Per això els sistemes públics de serveis socials, de salut i educatius, en col·laboració amb el moviment de la discapacitat, han d'actuar eficaçment i cooperativament per preparar tan bon punt sigui possible el programa integral i personalitzat de suports. Un programa que ha d'acompanyar els infants i les seves famílies des de les primeres etapes vitals per assegurar un itinerari eficaç d'inclusió.

L'atenció primerenca i el desenvolupament infantil, orientats sempre a l'èxit de la màxima autonomia personal, amb la participació de les famílies, **s'han de regular com a drets subjectius exigibles, vinculants, universals i gratuïts** per a tota la infància amb discapacitat. També s'han d'exigir per als infants amb deficiències o alteracions de salut i en el desenvolupament susceptibles de provocar una discapacitat, en condicions d'igualtat i sense distincions per raó del territori on es resideixi, sense retards i amb la celeritat deguda.

L'educació, bé social de primera magnitud, és la base d'una comunitat oberta i decent. El CERMI i el COCARMÍ reiteren el seu compromís amb l'educació inclusiva, amb suports efectius i personalitzats per a aquest alumnat, horitzó cap al qual hem d'avançar amb determinació i amb la col·laboració de la comunitat educativa, amb el lideratge de les administracions educatives i mitjançant el diàleg amb el sector de la discapacitat.

El dret a la salut i la garantia d'una atenció i prestacions sanitàries de qualitat, inclosa la detecció, el diagnòstic precoç i la prestació ortoprotètica, són clau per a la infància amb discapacitat, que ha de gaudir d'aquests drets de manera immediata, sense restriccions, barreres ni dilacions.

Les nenes i els nens amb discapacitat han de tenir garantits relacions i entorns segurs, on es preservi la seva integritat i benestar, protegits contra qualsevol forma de violència, maltractament i abús, especialment de l'assetjament associat a la discapacitat i preservats contra la privació lingüística.

La discapacitat no és neutra en termes econòmics i de renda. Les famílies de persones amb discapacitat, i per tant les nenes i els nens amb discapacitat que hi viuen, pateixen més intensament el risc de la pobresa i l'exclusió, ja que la discapacitat comporta gairebé sempre menor renda disponible i també més despesa, amb el consegüent greuge econòmic per motius de discapacitat. Aquestes famílies ingressen menys i gasten més. Davant d'aquesta situació, s'ha d'atendre de forma especial la discapacitat en totes les polítiques i sistemes de protecció social i de salut (Seguretat Social, Sistema Nacional de Salut, serveis socials, autonomia personal i atenció a la dependència, rendes bàsiques, fiscalitat, etc.), que compensi o almenys atenuï aquest càstig econòmic afegit.

La pobresa causa discapacitat i la discapacitat aguditza la pobresa i l'exclusió a les famílies i a la infància. Per això, les estratègies de lluita contra aquest mal social han de considerar la infància amb discapacitat i oferir respostes reforçades que assegurin unes condicions dignes de vida i permetin el millor desenvolupament personal. La propera implantació a Espanya de la Garantia Infantil, com a mecanisme específic adreçat al benestar de la infància, ha d'assumir la dimensió inclusiva d'atenció intensificada als nens i nenes amb discapacitat.

Els infants amb discapacitat tenen dret a una **imatge social positiva i respectuosa**, apartada de biaixos i estereotips, com a part d'una diversitat humana valuosa en si mateixa, que generi a la comunitat consideració i estima.

El lleure és una activitat molt important per a la infància, també per a la infància amb discapacitat, que ha de poder gaudir d'entorns recreatius i esportius sense barreres ni exclusions, amb els suports necessaris per interactuar i participar a les seves comunitats. D'aquesta manera, s'afavorirà el lliure desenvolupament i la formació de la seva personalitat.

La infància amb discapacitat que amb les seves famílies resideix al medi rural pateix una exclusió accentuada, amb molts menys recursos i amb la pressió permanent d'haver d'abandonar el seu entorn per anar a la ciutat per rebre els suports que necessita. Així, els infants amb discapacitat i les seves famílies han de tenir-se en compte de forma específica en les polítiques públiques de desenvolupament rural inclusiu i de lluita contra la despoblació.

En el cas dels nens en què a més de la discapacitat concorre una altra condició o factor d'exclusió (racial, ètnic, migrant, protecció internacional, família monoparental, etc.) el risc o l'amenaça per als seus drets és encara més gran; aquestes situacions de discriminació han de ser abordades interseccionalment per oferir una protecció més intensa i reforçada.

La infància amb discapacitat té un major risc de patir aïllament social, que cal combatre amb tots els mitjans.

Les dades i estadístiques oficials han de reflectir la variable d'infància amb discapacitat, allà on aquesta sigui un element rellevant, diferenciada per sexe, i oferir una imatge fidel i actualitzada de la seva realitat social. D'aquesta manera es disposarà d'informació rigorosa que permetrà adoptar les millors decisions legislatives i de polítiques públiques.

Les nenes i els nens amb discapacitat tenen personalitat, identitat i veu pròpies i han de poder prendre les decisions que els afectin. Per això, han de ser escoltats i tinguts en compte i han de poder participar plenament, amb els suports que calgui, a tots els espais rellevants per al seu desenvolupament personal, incloses les entitats de la discapacitat.

La infància amb discapacitat ha d'ocupar un lloc rellevant a les polítiques públiques d'un país que es consideri avançat socialment i a l'agenda política de canvi dels moviments socials, tant de la discapacitat com de la infància, sectors que han de cooperar estretament i desenvolupar estratègies compartides de mutu reforç.

3 de maig del 2022